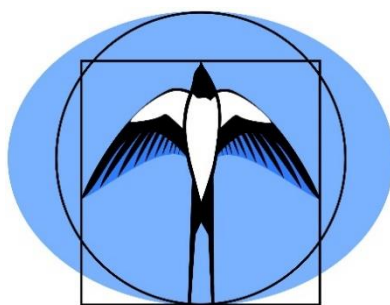

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia:

Małopolski Konkurs Historyczny

dla uczniów szkół podstawowych województwa małopolskiego
w roku szkolnym 2022/2023

**„Od unii z Węgrami do unii realnej z Litwą. Proces
powstawania wielonarodowej Rzeczypospolitej.”**

**Etap rejonowy
5 grudnia 2022 r.**

Wypełnia Komisja Rejonowa

Miejsce na metryczkę ucznia:

Numer zadania	Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w poszczególnych zadaniach
1.	1	
2.	2	
3.	5	
4.	5	
5.	2	
6.	1	
7.	4	
8.	4	
9.	2	
10.	5	
11.	2	
12.	5	
13.	5	
14.	5	
15.	6	
16.	6	
17.	1	
18.	8	
19.	7	
20.	6	
21.	1	
22.	5	
23.	2	
24.	4	
25.	2	
26.	2	
27.	1	
28.	1	
	Liczba punktów możliwych do uzyskania: 100	Liczba uzyskanych punktów:

Kod oceniającego:

Kod weryfikatora:

Droga Uczennico! Drogi Uczniu!

Przed Tobą zestaw zadań drugiego etapu Małopolskiego Konkursu Historycznego. Przed rozpoczęciem pracy zapoznaj się z instrukcją.

Życzymy Ci powodzenia!

Instrukcja

1. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera **18 stron**. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Zakoduj swoją pracę. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
3. Przed Tobą zestaw **28 zadań** konkursowych.
4. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać **100 punktów**.
5. Przy każdym zadaniu podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać.
6. Na rozwiązanie zestawu masz **120 minut**. Komisja konkursowa 10 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
7. Czytaj uważnie wszystkie polecenia.
8. Odpowiedzi wpisuj tylko długopisem lub piórem z atramentem koloru czarnego lub niebieskiego. Odpowiedzi zapisane ołówkiem nie podlegają ocenie.
9. Pisz czytelnie – odpowiedzi nieczytelne nie będą oceniane.
10. Błędny zapis nazwisk, nazw, pojęć, terminów, dat powoduje nieprzyznanie punktów.
11. Zaznaczenie większej liczby odpowiedzi niż wskazano w poleceniu będzie traktowane jako błędna odpowiedź i skutkuje przyznaniem 0 punktów za całe zadanie.
12. Zapisuj słowa w pełnym brzmieniu – nie stosuj skrótów.
13. Jeśli się pomylisz, skreśl wyraźnie błędną odpowiedź. Napisz obok: „źle”. Następnie zaznacz właściwą i napisz przy niej: „dobrze”.
14. Nie używaj korektora ani długopisu zmazującego – zadanie, w którym ich użyjesz nie będzie oceniane.
15. Brudnopis nie podlega ocenie.
16. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.
17. Stwierdzenie niesamodzielnosci pracy lub przeszkadzanie innym spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Zadanie 1 (1 punkt)

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia od najstarszego do najnowszego, wpisując w wykropkowane miejsca liczby od 1 do 5 (1 oznacza najstarsze wydarzenie, 5 – najnowsze).

- a) panowanie Oktawiana Augusta
- b) śmierć Władysława Łokietka
- c) początek chrześcijaństwa w Polsce
- d) budowa piramid w Egipcie
- e) III rozbiór Rzeczypospolitej

Zadanie 2 (2 punkty)

Zidentyfikuj tekst źródłowy, uzupełniając wykropkowane miejsca w podpunkcie b.

- a) tekst źródłowy

„Tenże wielki książę Jagiełło obiecuje wrócić pierwotną wolność wszystkim chrześcijanom, zwłaszcza ludziom obojej płci, z ziemi polskiej, obyczajem wojennym zabranym i przesiedlonym, a to tak, że każdy lub każda będzie się mógł udać tam, gdzie będzie chciał. Nareszcie tenże wielki książę Jagiełło obiecuje ziemie swoje litewskie i ruskie na wieczne czasy do korony Królestwa Polskiego przyłączyć.”

- b) Jest to tekst unii w, z roku

Zadanie 3 (5 punktów)

Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce.

	Zdanie	Prawda	Fałsz
1.	W wyniku unii opisanej w zadaniu nr 2 nastąpiła chrystianizacja Litwy.		
2.	Skutkiem unii opisanej w zadaniu nr 2 był sojusz Polski z Węgrami.		
3.	Przyczyną unii opisanej w zadaniu nr 2 było posiadanie wspólnego wroga.		
4.	W wyniku unii opisanej w zadaniu nr 2 Władysław Jagiełło został królem Polski.		
5.	W wyniku unii opisanej w zadaniu nr 2 Litwa została królestwem.		

Zadanie 4 (5 punktów)

Uzupełnij w wykropkowanych miejscach fragment tekstu, pochodzącego z lektury przeznaczonej do konkursu. Użyj wybranych wyrazów z zestawu umieszczonego pod tekstem (uwaga, wyrazów jest więcej niż potrzeba do wykonania zadania).

W relacjach wzajemnych dzieliła ich [Jadwigę i Jagiełłę] nie tylko spora różnica Przed wszystkim wychowali się w dwóch różnych kulturach, co mocno wpływało na ich codzienne zachowanie. Odmienne mieli także wykształcenie. Jadwiga nie tylko umiała i, co biegle władała kilkoma językami. Posiadała także prywatną Królowa utrzymywała kontakty z wybitnymi uczonymi swoich czasów, m.in. Piotrem Wyszem, Hieronimem z Pragi, Janem Sztekną, czy Henrykiem Bitterfeldem. Jagiełło był z kolei

Wyrazy do wyboru: majątku, wieku, czytać, pisać, liczyć, rzeźbić, malować, uczonym, analfabetą, stajnię, bibliotekę.

Zadanie 5 (2 punkty)

Poniżej przedstawiono obraz z XIX wieku, ukazujący sytuację z wieku XIV. Zidentyfikuj postacie na obrazie, korzystając przy tym z załączonego tekstu źródłowego.

Postać nr 1 to

Postać nr 2 to

Tekst Jana Długosza:

„A królowa Jadwiga, urażona usunięciem Wilhelma z zamku, zamierzała zejść do niego do miasta. A kiedy staraniem i na rozkaz panów zastała bramy zamknięte, usiłowała je własnoręcznie wyważyć toporem, który jej na żądanie podano. W końcu jednak uległszy prośbom rycerza Dymitra z Goraja zaniechała przedsięwzięcia”.

Zadanie 6 (1 punkt)

Obraz przedstawia parę polskich władców, Jadwigę i Jagiełłę. Podaj datę roczną wydarzenia przedstawionego przez artystę.

Data:

Zadanie 7 (4 punkty)

Podkreśl cztery podpunkty, określające cztery przyczyny unii wileńsko-radomskiej.

- a) Śmierć królowej Jadwigi Andegaweńskiej.
- b) Brak potomstwa z małżeństwa Władysława Jagiełły i Jadwigi.
- c) Potwierdzenie związków polsko-litewskich i zwierzchniej pozycji Władysława Jagiełły.
- d) Konieczność uregulowania dalszych stosunków polsko-litewskich.
- e) Małżeństwo Jadwigi i Jagiełły.
- f) Śmierć Władysława Jagiellończyka.

Zadanie 8 (4 punkty)

Zidentyfikuj władcę przedstawionego na portrecie (podaj jego imię i przydomek /drugie imię). Określ jaki nosił tytuł (wybierz z listy: hrabia, książę, wielki książę, najwyższy książę, król, cesarz). Jeśli władca nosił kilka tytułów, proszę wybrać najwyższy z nich. Napisz, jakich państw był władcą.

Jest to portret

Najwyższy tytuł jaki nosił to

Był władcą i

Zadanie 9 (2 punkty)

Uzupełnij tekst. Do pierwszej luki wstaw imię władcy wraz z przydomkiem/drugim imieniem, do drugiej luki – popularną nazwę instytucji.

Współpraca z husytami nie była prostą decyzją. Byli oni zagorzałymi przeciwnikami rzymskiego Kościoła [...] Tymczasem niedawno przyjął chrzest. I z jego pogańskiej przeszłości uczynili główny element walki propagandowej.

Zadanie 10 (5 punktów)

Przedstawiony poniżej obraz Wojciecha Kossaka jest interpretacją jednej z największych bitew średniowiecza. Uzupełnij zdania poniżej.

- a) Obraz dotyczy bitwy pod
- b) Stoczona została pomiędzy wojskami (wymień armie 3 państw uczestniczących w bitwie)
- c) W wyniku bitwy klęskę poniosła armia

Zadanie 11 (2 punkty)

Podkreśl dwie postacie, które tworzyły kulturę Polski w XV wieku.

- a) Jan Długosz
- b) Jan Chryzostom Pasek
- c) Anonim zwany Gallem
- d) Paweł Włodkowic
- e) Mistrz Wincenty zwany Kadłubkiem

Zadanie 12 (5 punktów)

Poniżej przedstawiono tekst Jana Długosza. Współcześnie wielu historyków uważa ten tekst za krzywdzący króla. Podkreśl pięć z umieszczonych pod tekstem argumentów, które podważają opinię niechętnego królowi kronikarza.

„Okazało się, że król i doradcy nie umieją korzystać z odniesionego zwycięstwa, ani z pomyślnej sposobności danej im przez los i okoliczności. Gdyby bowiem zwycięski król natychmiast po starciu sił krzyżackich był sprowadził w porę zwycięskie wojska celem otoczenia i zdobycia zamku Malborka, bez najmniejszej wątpliwości byłby osiągnął pełne powodzenie i jemu wyłącznie byłaby przypadła chwała zakończenia wojny. Wśród biegłych w rzemiośle wojennym poczytywano też na największy ten błąd króla, że wskutek niedbalstwa zaniechał wysłania żołnierzy celem zdobycia zamku Malborka, kiedy to było łatwe, gdy Malbork był niemal całkowicie opuszczony i pozbawiony obrońców, zanim przybył do niego z załogą komtur Świecia Henryk von Plauen”.

- a) Bezpośrednio po bitwie nie było szansy na wysłanie wojska prosto na Malbork, wojsko było zbyt zmęczone.
- b) Król nie wiedział, czy Krzyżacy nie dysponują dodatkowymi rezerwami.
- c) Henryk von Plauen dotarł do Malborka dzięki częstej zmianie koni, czego nie mogli zrobić polscy rycerze.
- d) Król był leniwy i wolał odpocząć.
- e) Król bał się wzmocnienia Polski kosztem Litwy.
- f) Malbork był bardzo trudny do zdobycia nawet przy niewielkiej załodze.
- g) Sytuacja międzynarodowa Polski była trudna, zagrażała inwazja ze strony sojuszników zakonu.

Zadanie 13 (5 punktów)

Dopasuj opis do wymienionych pojęć, wpisując liczbę w wykropkowane miejsca:

- a) unia
- b) bojar
- c) oblężenie
- d) husyta
- e) herb

1. Związek co najmniej dwóch państw.
2. Próba zdobycia zamku lub miasta, połączona z długotrwałymi działaniami.
3. Znak używany przez ród rycerski (szlachecki). Można było go nadać innej rodzinie za zgodą członków rodu.
4. Zwolennik Jana Husa, czeskiego reformatora religijnego.
5. Litewski możny, odpowiednik rycerza.

Zadanie 14 (5 punktów)

Na podstawie załączonej mapy oraz własnej wiedzy dokończ zdania:

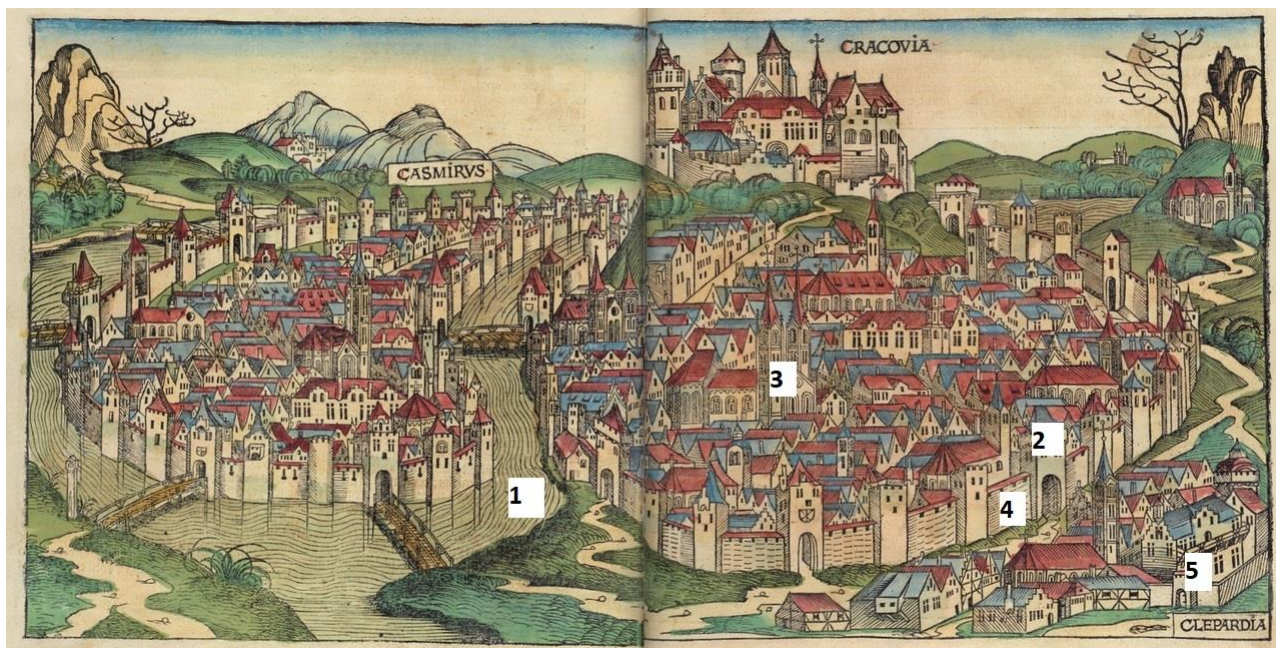

- a) Mapa przedstawia ziemie pod panowaniem króla (wpisz nazwę państwa)
Macieja (wpisz nazwisko króla Macieja) w 1480 roku.
- b) Król ten rywalizował o panowanie w Europie Środkowej z polskim królem (wpisz imię
i przydomek)
- c) Władza tego króla rozciągała się na jedną z dzisiejszych polskich ziem. Obejmowała prawie
cały Górny i Dolny (podaj nazwę ziemi)
- d) Następcą króla Macieja na Węgrzech został członek dynastii (wpisz nazwę dynastii)
.....

Zadanie 15 (6 punktów)

Obejrzyj uważnie obraz źródłowy i wykonaj polecenia:

- A) zidentyfikuj większe miasto na ilustracji i napisz jego nazwę:
- B) nazwij elementy zabudowy miejskiej (do nazwy przyporządkuj numer z obrazu, wpisz go w wy kropkowane miejsce):
- a) przedmieście
 - b) mur miejski
 - c) fosa
 - d) brama miejska
 - e) miejski kościół (w rynku)

Zadanie 16 (6 punktów)

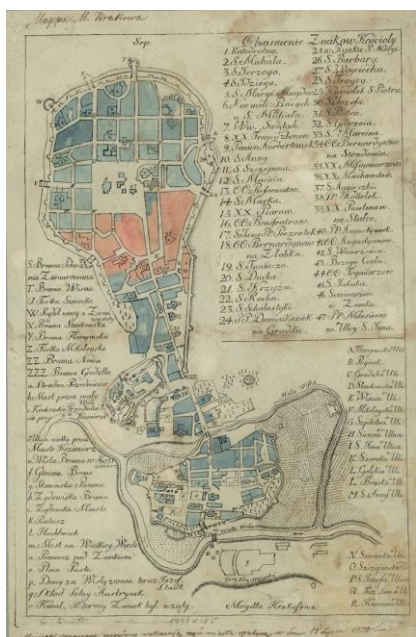
Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce.

Wybitny polski naukowiec, Paweł Włodkowic:

	Zdanie	Prawda	Fałsz
1)	był rektorem Uniwersytetu w Krakowie (Akademii Krakowskiej),		
2)	studiował na Uniwersytecie w Pradze,		
3)	reprezentował Polskę przed Zygmuntem Luksemburskim podczas procesu w Budzie,		
4)	był członkiem delegacji polskiej na sobór w Konstancji,		
5)	był zwolennikiem idei tolerancji,		
6)	stał się wzorem dla przyszłych pokoleń – Rzecznik Praw Obywatelskich nadaje dziś nagrodę jego imienia.		

Zadanie 17 (1 punkt)

Obejrzyj plan Krakowa i nazwij urbanistyczny układ ulic miasta:

Układ

Zadanie 18 (8 punktów)

Szlachta polska w okresie panowania Andegawenów i Jagiellonów uzyskała wiele uprawnień, a król wprowadzał wiele ograniczeń swojej władzy. Dopasuj uprawnienie (lub ograniczenie władzy) do przywileju, wpisując odpowiednią liczbę w wy kropkowane miejsce.

Uwaga! Nazw przywilejów jest więcej niż uprawnień.

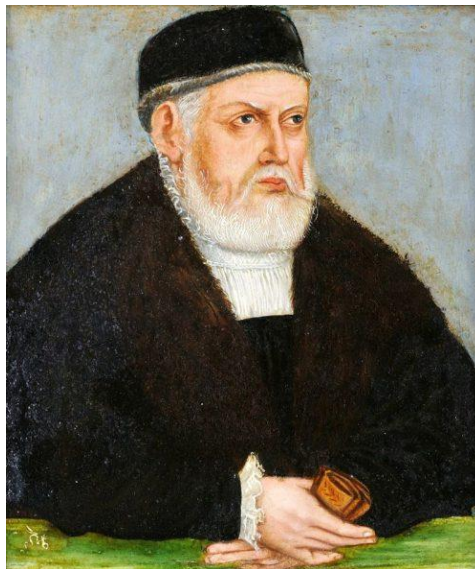
- a) król wystawiał zobowiązanie do wykupienia szlachcica, który dostałby się do niewoli podczas wyprawy poza granicami kraju
- b) król bez uzyskania zgody rady królewskiej nie mógł bić monety
- c) szlachta mogła usuwać buntowniczego sołtysa przez przymusowy wykup sołectw
- d) szlachta uzyskiwała zwolnienie od obowiązku budowy i naprawy zamków
- e) król zrzekł się sądzenia sporów pomiędzy panami świeckimi i duchownymi, a ich poddanymi
- f) król nie mógł zwoływać pospolitego ruszenia i nakładać podatków bez zgody sejmików ziemskich
- g) szlachta uzyskała zwolnienie z cel towarów wożonych na własny użytek
- h) zapewnienie szlachcie nietykalności osobistej i majątkowej bez wyroku sądu królewskiego („neminem captivabimus nisi iure victum”)

Przywileje:

1. Koszyce (1374)	2. Piotrków (1388)	3. Czerwińsk (1422)	4. Warta (1423)	5. Jedlnia-Kraków (1430-33)
6. Cerekwica-Nieszawa (1454)	7. Piotrków (1496)	8. Radom (1505)	9. Toruń (1518)	

Zadanie 19 (7 punktów)

Zidentyfikuj postacie przedstawione na ilustracjach, podaj ich imię, liczebnik porządkowy, przydomek (lub nazwisko). We właściwe miejsce wpisz wydarzenie dyplomatyczne, w którym brali udział i jego skutki.

- a) b)
- c) Podpisanie traktatu miało miejsce w roku w (wpisz nazwę miasta)
- d) Skutkiem wydarzenia było rozerwanie sojuszu (podaj nazwę dynastii) z (podaj nazwę instytucji/państwa) i (podaj nazwę państwa) w zamian za szansę na sukcesję w Czechach i na Węgrzech.

Zadanie 20 (6 punktów)

Uzupełnij zdania:

Polskimi siłami na wojnie z krzyżakami dowodził hetman wielki koronny (wpisz imię i nazwisko) Jego oddziały w styczniu 1520 r. zajęły: Dąbrówno, Biskupiec, Susz, Iławę i zamek w Szymbarku. W dalszej kolejności Polacy opanowali: Dobrze Miasto, Miłomłyn, Morąg i Olszynek. Aktywna była także (nazwij rodzaj sił zbrojnych) gdańska, która zablokowała krzyżackie porty w Królewcu i Pilawie. [...] W II połowie roku szala przechylała się to na jedną, to na drugą stronę. W styczniu 1521 roku wielki mistrz (wpisz imię i nazwisko) próbował jeszcze raz przychylić szalę wojny na swoją korzyść. Ruszył na (nazwij krainę geograficzną), omijając doskonale przygotowany do obrony Olsztyn, co było dziełem (wpisz imię i nazwisko) Astronomowi udało się ufortyfikować miasto i zgromadzić w nim znaczne zapasy.

Wielkiemu mistrzowi udało się 21 stycznia zdobyć Nowe Miasto, następnie ruszył ku Płockowi. [...] Próbował jeszcze w marcu opanować Elbląg, ale bez powodzenia. To skłoniło (wpisz imię i nazwisko) do wznowienia rokowań pokojowych.

Zadanie 21 (1 punkt)

Na podstawie tekstu z poprzedniego zadania (nr 20) i wiedzy uzyskanej z przeczytanych lektur wybierz właściwą odpowiedź:

- a) Podczas ostatniej wojny z krzyżakami strona polska miała cały czas przewagę.
- b) Podczas ostatniej wojny z krzyżakami strona krzyżacka miała cały czas przewagę.
- c) Ostatnia wojna z krzyżakami toczyła się ze zmiennym szczęściem i obie strony miały problem z osiągnięciem zdecydowanego zwycięstwa.

Najbliższa prawdy jest odpowiedź

Zadanie 22 (5 punktów)

Uzupełnij tabelę, dotyczącą przygotowań do pokoju z krzyżakami w 1525 r. Do postaci wymienionych w tabeli przyporządkuj rozwiązanie problemu, którego wymieniona osoba była zwolennikiem (zwolenniczką). Rozwiązania znajdują się pod tabelą, oznaczone literą A lub B. Następnie uzupełnij zdanie, dotyczące decyzji króla.

Osoba	Rozwiązanie
królowa Bona	
Albrecht Hohenzollern	
Krzysztof Szydłowiecki	
Jan Łaski	

Rozwiązania

- A. Sekularyzacja zakonu i uczynienie wielkiego mistrza księciem.
B. Inkorporacja ziem zakonu (wcielenie do Polski).

Król przychylił się do rozwiązania

Zadanie 23 (2 punkty)

Jeden z najbardziej znanych obrazów Jana Matejki przedstawia wydarzenie związane z traktatem krakowskim. Podaj datę wydarzenia (roczną) i jego popularną nazwę, będącą jednocześnie tytułem obrazu.

Data wydarzenia: r.

Nazwa:

Zadanie 24 (4 punkty)

W tabeli przedstawiono liczebność armii i flot krajów europejskich. Przeanalizuj tabelę, a następnie uzupełnij tekst pod nią.

Liczebność armii i flot w krajach europejskich 1475–1760 (w tysiącach)

rok	Hiszpania	Niderlandy	Francja	Anglia	Szwecja	Rosja	Rzeczpospolita
1475	20		40	25			3
1555	150		50	20			30
1595	200	20	80	30	15		60
1635	300	50	150		45	35	25
1655	100		100	70	70		54
1675	70	110	120	15	63	130	37
1705	50	100	400	87	100	170	17
1760	98	36	247	199	85	146	17

W czasach panowania Zygmunta II Augusta Rzeczpospolita miała armię porównywalną z dwoma potęgami – większą od armii (wpisz nazwę państwa) i mniejszą od armii (wpisz nazwę państwa) Liczebność armii polskiej w czasach Zygmunta II Augusta wynosiła tysięcy. Nie dało się jej porównać tylko z armią Hiszpanii, ale ta ostatnia pilnowała ogromnego imperium. W początkach panowania Zygmunta III Wazy była (wpisz liczebnik porządkowy) co do wielkości armią europejską. Przyczyną jej upadku w XVIII wieku (jedna z najsłabszych armii w Europie) był brak właściwego finansowania.

Zadanie 25 (2 punkty)

Obraz Januarego Suchodolskiego przedstawia walki Legionów Polskich, sformowanych przez J. H. Dąbrowskiego w dość odległej części świata. Wysłanie tam Legionów było próbą pozbycia się przez Napoleona „problemu” jaki stanowili walczący o Polskę Legioniści. Podaj ówczesną i dzisiejszą nazwę wyspy, na którą wysłano Polaków.

Nazwa ówczesna:

Nazwa obecna:

Zadanie 26 (2 punkty)

Podkreśl dwie osoby, zajmujące się pracą organiczną.

- a) Józef Chłopicki
- b) Józef Piłsudski
- c) Karol Marcinkowski
- d) Hipolit Cegielski

Zadanie 27 (1 punkt)

Dopasuj do nazwiska pełnioną funkcję państwową, wpisując w wykropkowane miejsca odpowiednią liczbę.

- A. Stefan Starzyński
- B. Ignacy Mościcki
- C. Edward Rydz-Śmigły

- 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
- 2. Prezydent Warszawy
- 3. Naczelnny Wódz

Zadanie 28 (1 punkt)

Podaj roczną datę wejścia Polski do organizacji, której flaga została umieszczona poniżej.

Data:

[illegible]